

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 8ης Απριλίου 2014*

«Παράβαση κράτους μέλους — Οδηγία 95/46/ΕΚ — Προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών — Άρθρο 28, παράγραφος 1 — Εθνικές αρχές ελέγχου — Ανεξαρτησία — Εθνική νομοθεσία η οποία θέτει πρόωρα τέρμα στη θητεία της αρχής ελέγχου — Σύσταση νέας αρχής ελέγχου και διορισμός άλλου προσώπου στη θέση του προέδρου»

Στην υπόθεση C-288/12,

με αντικείμενο προσφυγή λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, η οποία ασκήθηκε στις 8 Ιουνίου 2012,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την K. Talabér-Ritz και τον B. Martenczuk, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από:

τον **Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ)**, εκπροσωπούμενο από τις I. Chatelier, A. Buchta και Z. Belényessy, καθώς και τον H. Kranenborg,

παρεμβαίνοντα,

κατά

Ουγγαρίας, εκπροσωπούμενης από τον M. Z. Fehér,

καθής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, K. Lenaerts, αντιπρόεδρο, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Juhász, A. Borg Barthet, C.G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça, προέδρους τμήματος, Γ. Αρέστη, J. Malenovský, M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas (εισηγητή) και C. Vajda, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Οκτωβρίου 2013,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Δεκεμβρίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την προσφυγή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να κρίνει ότι η Ουγγαρία, θέτοντας πρόωρα τέρμα στη θητεία της αρχής ελέγχου της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 2 Η αιτιολογική σκέψη 62 της οδηγίας 95/46 έχει ως εξής:
«Εκτιμώντας: [...] ότι η σύσταση σε κάθε κράτος μέλος ανεξαρτήτων αρχών ελέγχου αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της προστασίας των προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».
- 3 Το άρθρο 28 της οδηγίας 95/46, με τίτλο «Αρχή ελέγχου», ορίζει στις παραγράφους του 1 και 2:
«1. Κάθε κράτος μέλος προβλέπει ότι μία ή περισσότερες δημόσιες αρχές επιφορτίζονται με τον έλεγχο της εφαρμογής, στο έδαφός του, των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπισθεί από τα κράτη μέλη, κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
Οι εν λόγω αρχές ασκούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται με πλήρη ανεξαρτησία.
2. Κάθε κράτος μέλος προβλέπει ότι ζητείται η γνώμη των αρχών ελέγχου κατά την εκπόνηση των διοικητικών ή κανονιστικών μέτρων που αφορούν την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.»
- 4 Ο κανονισμός (ΕΚ) 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8, σ. 1), προβλέπει στο κεφάλαιο V τη σύσταση ανεξάρτητης εποπτικής αρχής, η οποία αποκαλείται Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ).
- 5 Το άρθρο 42 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα ακόλουθα:
«1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διορίζουν, με κοινή συμφωνία, τον [ΕΕΠΔ] για πέντε έτη, βάσει καταλόγου που συντάσσει η Επιτροπή κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης για υποψηφιοτήτων.

[...]

3. Η θητεία του [ΕΕΠΔ] δύναται να ανανεωθεί.

4. Εκτός από την κανονική ανανέωση και τον θάνατο, η θητεία του [ΕΕΠΔ] λήγει σε περίπτωση παραίτησης ή υποχρεωτικής συνταξιοδότησης σύμφωνα με την παράγραφο 5.

5. Το Δικαστήριο δύναται να απαλλάξει τον [ΕΕΠΔ] από τα καθήκοντά του ή να τον κηρύξει έκπτωτο από το δικαίωμα παροχής συντάξεως ή άλλων ευεργετημάτων που εξομοιούνται με σύνταξη, κατόπιν αιτήσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, εάν παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα.

[...]»

Το ουγγρικό δίκαιο

6. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011, η προβλεπόμενη στο άρθρο 28 της οδηγίας 95/46 αρχή ελέγχου της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (στο εξής: αρχή ελέγχου) διείπετο από τον νόμο LXIII του 1992, σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την πρόσβαση σε δεδομένα γενικού ενδιαφέροντος, όπως είχε τροποποιηθεί (στο εξής: νόμος του 1992). Το άρθρο 23 του εν λόγω νόμου είχε ως ακολούθως:

«1. Το κοινοβούλιο διορίζει επίτροπο για την προστασία των δεδομένων [(στο εξής: επίτροπο)], ώστε να διασφαλίσει το συνταγματικό δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την πρόσβαση σε δεδομένα γενικού ενδιαφέροντος [...]

2. Επί του [επιτρόπου] εφαρμόζονται —υπό την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο— οι διατάξεις του νόμου σχετικά με τον κοινοβουλευτικό επίτροπο αρμόδιο για τα δικαιώματα των πολιτών.»

7. Τα καθήκοντα του επιτρόπου ορίζονταν στα άρθρα 24 και 25 του νόμου του 1992. Ειδικότερα, το άρθρο 24 προέβλεπε, στο στοιχείο α, ότι ο επίτροπος «ελέγχει την τήρηση του παρόντος νόμου και των λοιπών κανόνων δικαίου σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων, είτε κατόπιν καταγγελίας, είτε αυτεπαγγέλτως, εάν δεν εκκρεμεί ένδικη διαδικασία σχετικά με την οικεία υπόθεση» και, στο στοιχείο δ, ότι «μεριμνά για την ομοιόμορφη εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων και την πρόσβαση στα δεδομένα γενικού ενδιαφέροντος».

8. Δεδομένου ότι ο νόμος του 1992 δεν περιελάμβανε διατάξεις σχετικά με τη διάρκεια ή τη λήξη της θητείας του επιτρόπου, εφαρμόζονταν οι διατάξεις του νόμου LIX του 1993, σχετικά με τον κοινοβουλευτικό επίτροπο αρμόδιο για τα δικαιώματα των πολιτών, ως είχε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011 (στο εξής: νόμος του 1993). Το άρθρο 4, παράγραφος 5, του νόμου αυτού προέβλεπε ότι ο κοινοβουλευτικός επίτροπος εκλεγόταν με εξαετή θητεία, ανανεώσιμη άπαξ. Το άρθρο 15 του ίδιου νόμου ρύθμιζε τα της λήξεως της θητείας του ως ακολούθως:

«1. Η θητεία του κοινοβουλευτικού επιτρόπου λήγει στις εξής περιπτώσεις:

- a) λόγω της εξαντλήσεως της διάρκειάς της,
- b) λόγω του θανάτου του,
- c) λόγω παραιτήσεώς του,
- d) λόγω δηλώσεώς του περί υπάρξεως συγκρούσεως συμφερόντων,
- e) λόγω αυτοδίκαιης συνταξιοδοτήσεώς του,

f) λόγω αυτοδίκαιης απαλλαγής εκ των καθηκόντων του.

2. Ο πρόεδρος του κοινοβουλίου διαπιστώνει τη λήξη της θητείας του κοινοβουλευτικού επιτρόπου σύμφωνα με την παράγραφο 1, στοιχεία a έως c. Όσον αφορά τη λήξη της θητείας στις προβλεπόμενες στο άρθρο 1, στοιχεία d έως f, περιπτώσεις, το κοινοβούλιο εκδίδει απόφαση. Η κήρυξη της λήξεως της θητείας προϋποθέτει την υπερψήφισή της από τα δύο τρίτα των βουλευτών.

3. Η παραίτηση πρέπει να υποβληθεί γραπτώς στον πρόεδρο του κοινοβουλίου. Η θητεία του κοινοβουλευτικού επιτρόπου λήγει κατά την ημερομηνία που φέρει η παραίτησή του. Ουδεμία δήλωση αποδοχής της παραίτησεως απαιτείται για την εγκυρότητά της.

[...]»

9. Οι παράγραφοι 4 έως 6 του άρθρου 15 εξειδίκευαν τις περιπτώσεις του άρθρου 1, στοιχεία d έως f, του ίδιου άρθρου. Ειδικότερα, το άρθρο 15, παράγραφος 5, του νόμου του 1993 όριζε ότι η αυτοδίκαιη συνταξιοδότηση μπορούσε να λάβει χώρα μόνον εάν ο κοινοβουλευτικός επίτροπος αδυνατούσε να ασκήσει τα καθήκοντά του για περισσότερο από ενενήντα ημέρες για λόγους που δεν ήταν δυνατόν να του καταλογισθούν. Η παράγραφος 6 του άρθρου αυτού όριζε, με τη σειρά της, ότι η αυτοδίκαιη απαλλαγή από τα καθήκοντα μπορούσε να αποφασισθεί εάν αυτός αδυνατούσε να ασκήσει τα καθήκοντά του για περισσότερες από ενενήντα ημέρες για λόγους που ήταν δυνατόν να του καταλογισθούν, εάν σκοπίμως παρέλειψε να υποβάλει δήλωση της ατομικής του παρουσίας, εάν σκοπίμως συμπεριέλαβε ανακριβή ουσιαστικά δεδομένα ή στοιχεία στη δήλωση της ατομικής του παρουσίας ή εάν τέλεσε έγκλημα για το οποίο έχει καταδικαστεί τελεσιδίκως.
10. Ο Θεμελιώδης Νόμος της Ουγγαρίας ετέθη σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2012. Κατά το άρθρο του VI, παράγραφος 3, «ανεξάρτητη αρχή, η οποία συνιστάται με οργανικό νόμο, μεριμνά για τον σεβασμό των δικαιωμάτων σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την πρόσβαση σε δεδομένα γενικού ενδιαφέροντος». Τα σημεία 3 και 5 των τελικών διατάξεων του Θεμελιώδους Νόμου προβλέπουν, αντιστοίχως, ότι το κοινοβούλιο θεσπίζει χωριστά μεταβατικές διατάξεις και ότι αυτές ενσωματώνονται στον Θεμελιώδη Νόμο.
11. Το άρθρο 16 των εν λόγω μεταβατικών διατάξεων, τις οποίες θέσπισε το κοινοβούλιο, ορίζει τα εξής:
«Με τη θέση σε ισχύ του παρόντος Θεμελιώδους Νόμου λήγει η θητεία του εν ενεργεία [επιτρόπου].»
12. Κατόπιν τούτου, την 1η Ιανουαρίου 2012 η εθνική νομοθετική ρύθμιση σχετικά με την αρχή ελέγχου τροποποιήθηκε και ετέθη σε ισχύ ο νόμος CXII του 2011, σχετικά με τον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό και την ελευθερία της πληροφόρησης (στο εξής: νόμος του 2011), ο οποίος, κατά το άρθρο του 77, στοιχείο a, μεταφέρει την οδηγία 95/46 στην ουγγρική έννομη τάξη. Με τον νόμο αυτό καταργήθηκε ο νόμος του 1992 και στη θέση του επιτρόπου συστάθηκε η Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (Εθνική αρχή για την προστασία των δεδομένων και της ελευθερίας της πληροφόρησης, στο εξής: Αρχή).
13. Τα καθήκοντα της Αρχής ορίζονται στο άρθρο 38, παράγραφοι 2 και 3, του νόμου του 2011. Το άρθρο 38, παράγραφος 2, του εν λόγω νόμου ορίζει ότι στην Αρχή «ανατίθεται ο έλεγχος και η προώθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας σχετικά με την πρόσβαση στα δεδομένα γενικού ενδιαφέροντος και στα δεδομένα τα οποία είναι προσβάσιμα για λόγους γενικού ενδιαφέροντος, καθώς και η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Το άρθρο 38, παράγραφος 3, του ως άνω νόμου ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι στο πλαίσιο των ανατεθειμένων σε αυτήν καθηκόντων η Αρχή δύναται να ενεργήσει κατόπιν καταγγελίας ή αυτεπαγγέλτως.

- 14 Το άρθρο 75, παράγραφοι 1 και 2, του νόμου του 2011 διασφαλίζει τη συνέχεια μεταξύ, αφενός, του θεσμού του επιτρόπου και, αφετέρου, του θεσμού της Αρχής, προβλέποντας, κατ' ουσίαν, ότι η Αρχή χειρίζεται τις υποθέσεις που είχε αρχίσει να εξετάζει ο επίτροπος βάσει υπομνημάτων κατατεθέντων πριν την 1η Ιανουαρίου 2012 και ότι, από 1ης Ιανουαρίου 2012, επεξεργάζεται τα δεδομένα που εκείνος είχε επεξεργαστεί πριν την ημερομηνία αυτή.
- 15 Το άρθρο 38, παράγραφος 5, του ως άνω νόμου ορίζει ότι «η Αρχή είναι ανεξάρτητη και υπόκειται μόνον στον νόμο, δεν υπόκειται σε καμία οδηγία στον τομέα της αρμοδιότητάς της και εκπληρώνει τα καθήκοντά της με πλήρη ανεξαρτησία σε σχέση με άλλους οργανισμούς, χωρίς να υφίσταται οιασδήποτε μορφής επιρροή». Κατά τη διάταξη αυτή, μόνον ο νόμος μπορεί να καθορίσει τα καθήκοντα της Αρχής.
- 16 Το άρθρο 40, παράγραφοι 1 και 3, του νόμου του 2011 προβλέπει ότι η Αρχή έχει πρόεδρο, ο οποίος διορίζεται από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας κατόπιν προτάσεως του πρωθυπουργού, με εννεαετή θητεία. Το άρθρο 45 του νόμου αυτού ρυθμίζει τα της λήξεως της θητείας του προέδρου της Αρχής. Το εν λόγω άρθρο, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο XXV του 2012, ο οποίος ετέθη σε ισχύ από 7ης Απριλίου 2012, προβλέπει στην παράγραφό του 1:

«Η θητεία του προέδρου της Αρχής λήγει στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- a) λόγω της εξαντλήσεως της διάρκειάς της,
 - b) λόγω παραιτήσεώς του,
 - c) λόγω του θανάτου του,
 - d) λόγω διαπιστώσεως περί μη συνδρομής των προϋποθέσεων διορισμού του ή παραβάσεως των κανόνων σχετικά με τη δήλωση περιουσιακής καταστάσεως,
 - e) λόγω διαπιστώσεως υπάρξεως συγκρούσεως συμφερόντων.»
- 17 Το άρθρο 45, παράγραφοι 2 έως 8, του νόμου του 2011, όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο XXV του 2012, εξειδικεύει αυτές τις διαφορετικές περιπτώσεις.
- 18 Το άρθρο 74 του νόμου του 2011 καθορίζει τους κανόνες σχετικά με τον διορισμό του προέδρου της Αρχής. Το εν λόγω άρθρο προβλέπει τα ακόλουθα:

«Πριν τις 15 Νοεμβρίου 2011, ο πρωθυπουργός προτείνει στον πρόεδρο της Δημοκρατίας το όνομα του πρώτου προέδρου της Αρχής. Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει τον πρώτο πρόεδρο της Αρχής από 1ης Ιανουαρίου 2012.»

Τα πραγματικά περιστατικά

- 19 Ο Α. Jóri διορίστηκε επίτροπος στις 29 Σεπτεμβρίου 2008, βάσει του νόμου του 1992, και ανέλαβε καθήκοντα κατά την ίδια ημερομηνία. Δεδομένου ότι η θητεία του ήταν εξαετής, θα έπρεπε να λήξει τον Σεπτέμβριο του 2014. Εντούτοις, τερματίστηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16 των μεταβατικών διατάξεων του Θεμελιώδους Νόμου. Η Αρχή άρχισε τις εργασίες της την 1η Ιανουαρίου 2012 και, κατόπιν προτάσεως του πρωθυπουργού, ο πρόεδρος της Δημοκρατίας διόρισε τον Α. Péterfalvi ως πρόεδρο της Αρχής, με εννεαετή θητεία.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 20 Στις 17 Ιανουαρίου 2012 η Επιτροπή απέστειλε στην Ουγγαρία έγγραφο οχλήσεως. Με αυτό, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η Ουγγαρία παρέβη το άρθρο 28, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 95/46, καθόσον, πρώτον, έθεσε πρόωρα τέρμα στη θητεία του επιτρόπου, δεύτερον, δεν διαβουλεύθηκε με αυτόν επί του σχεδίου του νέου νόμου για την προστασία των δεδομένων και, τρίτον, ο νέος νόμος που θέσπισε προβλέπει υπερβολικά πολλές δυνατότητες τερματισμού της θητείας του προέδρου της Αρχής, παρέχοντας σχετική αρμοδιότητα στον πρόεδρο της Δημοκρατίας και στον πρωθυπουργό.
- 21 Στην από 17 Φεβρουαρίου 2012 απάντησή της, η Ουγγαρία αμφισβήτησε την προσαπτόμενη σε αυτήν παράβαση. Πρώτον, το εν λόγω κράτος μέλος υποστήριξε ότι η πρόωγη λήξη της θητείας του επιτρόπου αποτελούσε συνέπεια της αλλαγής του εθνικού θεσμικού πλαισίου σχετικά με την αρχή ελέγχου, ότι ο επίτροπος δεν επιθυμούσε να διοριστεί πρόεδρος της Αρχής και ότι ο πρόωρος τερματισμός της θητείας του εν ενεργεία προέδρου θα αντέβαινε στους κανόνες δικαίου που διασφαλίζουν την ανεξαρτησία του. Δεύτερον, η Ουγγαρία έθεσε υπόψη της Επιτροπής έγγραφα σχετικά με τη διαβούλευση που έλαβε χώρα με τον επίτροπο επί του σχεδίου του νέου νόμου για την προστασία των δεδομένων. Τρίτον, το εν λόγω κράτος μέλος επισήμανε ότι οι διατάξεις σχετικά με τη λήξη της θητείας του προέδρου της Αρχής επρόκειτο να τροποποιηθούν, ώστε να κατευνασθούν οι ανησυχίες της Επιτροπής.
- 22 Στις 7 Μαρτίου 2012, η Επιτροπή απέστειλε αιτιολογημένη γνώμη στην Ουγγαρία, με την οποία απέσυρε τις επιφυλάξεις της όσον αφορά την προηγούμενη διαβούλευση με τον επίτροπο επί του σχεδίου του νέου νόμου για την προστασία των δεδομένων. Εντούτοις, η Επιτροπή επανέλαβε τις ανησυχίες της σχετικά, αφενός, με τον πρόωρο τερματισμό της θητείας του επιτρόπου και, αφετέρου, με τις δυνατότητες τερματισμού της θητείας του προέδρου της Αρχής και τη σχετική αρμοδιότητα του προέδρου της Δημοκρατίας και του πρωθυπουργού. Ωστόσο, επί του τελευταίου ζητήματος η Επιτροπή επισήμανε ότι, εάν η Ουγγαρία προέβαινε στις εξαγγελθείσες νομοθετικές τροποποιήσεις εντός της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, ήτοι εντός ενός μηνός από της λήψεώς της, θα θεωρούσε ότι η παράβαση ως προς το ζήτημα αυτό εξέλιπε.
- 23 Στις 30 Μαρτίου 2012, η Ουγγαρία απάντησε διά επιστολής στην αιτιολογημένη γνώμη. Με αυτήν επισήμανε ότι η διάταξη με την οποία επρόκειτο να τροποποιηθεί το άρθρο 45 του νόμου 2011 θα θεσπιζόταν εντός των προσεχών ημερών, γεγονός που έλαβε χώρα στις 2 Απριλίου 2012, με τον νόμο XXV του 2012, ο οποίος ετέθη σε ισχύ στις 7 Απριλίου 2012. Εντούτοις, με την εν λόγω επιστολή η Ουγγαρία ενέμεινε στην άποψή της σχετικά με τον πρόωρο τερματισμό της θητείας του επιτρόπου, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή.
- 24 Με έγγραφο της 6ης Δεκεμβρίου 2012, η Ουγγαρία ζήτησε, βάσει του άρθρου 60, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, να εκδικαστεί η υπόθεση από το τμήμα μείζονος συνθέσεως.
- 25 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 8ης Ιανουαρίου 2013 επιτράπη στον ΕΕΠΔ να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.

Επί της προσφυγής

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 26 Η Ουγγαρία εκτιμά ότι η υπό κρίση προσφυγή είναι απαράδεκτη, δεδομένου ότι απόφαση διαπιστώνουσα την προβαλλόμενη παράβαση δεν θα μπορούσε να εκτελεστεί. Συγκεκριμένα, εάν υποθεθεί ότι το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι ετέθη τέρμα στη θητεία του επιτρόπου κατά παράβαση της οδηγίας 95/46, η προβαλλόμενη παρανομία θα ήταν δυνατόν να επανορθωθεί μόνο διά της ανακλήσεως του διορισμού του προέδρου της Αρχής και διά της αντικαταστάσεώς του με τον πρώην επίτροπο, γεγονός που θα συνιστούσε επανάληψη της προβαλλομένης παραβάσεως. Ωστόσο, κατά την Ουγγαρία, η Επιτροπή δεν μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο την έκδοση αποφάσεως περί διαπιστώσεως παραβάσεως προς την οποία το οικείο κράτος μέλος θα μπορούσε να συμμορφωθεί μόνο κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης. Επιπροσθέτως, ο πρόωρος τερματισμός της θητείας του προέδρου της Αρχής θα συνιστούσε παραβίαση της προβλεπόμενης στον Θεμελιώδη Νόμο αρχής της ανεξαρτησίας της Αρχής.
- 27 Κατά την Ουγγαρία, η λύση την οποία προτείνει η Επιτροπή προς άρση της προβαλλομένης παραβάσεως, εάν αυτή διαπιστωθεί, θα είχε ως περαιτέρω συνέπεια ότι όλες οι διενεργηθείσες από τον νυν πρόεδρο της Αρχής πράξεις θα ήταν ασυμβίβαστες με το δίκαιο της Ένωσης, καθώς αυτές θα είχαν εκδοθεί από αρχή ελέγχου μη πληρούσα τις απαιτήσεις της οδηγίας 95/46, κατά παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου. Συναφώς, η Ουγγαρία υποστηρίζει ότι ο νόμος του 2011 ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οδηγίας 95/46.
- 28 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι τα επιχειρήματα της Ουγγαρίας πρέπει να απορριφθούν, καθώς η υπό κρίση προσφυγή έχει λόγο υπάρξεως και τίποτα δεν εμποδίζει την εκτέλεση αποφάσεως διαπιστώνουσας την προβαλλόμενη παράβαση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 29 Καταρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση του κράτους μέλους ως είχε κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας (απόφαση Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, C-20/09, EU:C:2011:214, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Στην προκειμένη περίπτωση, η ταχθείσα με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμία στην Ουγγαρία προκειμένου αυτή να συμμορφωθεί έληγε εντός μηνός από την κοινοποίησή της, ήτοι στις 7 Απριλίου 2012.
- 30 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι προσφυγή λόγω παραβάσεως είναι απαράδεκτη εάν, κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, η προβαλλόμενη παράβαση δεν εξακολουθούσε να παράγει αποτελέσματα (βλ. κατ' αυτή την έννοια αποφάσεις Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-221/04, EU:C:2006:329, σκέψεις 25 και 26, καθώς και Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, EU:C:2011:214, σκέψη 33).
- 31 Εντούτοις, στην προκειμένη περίπτωση, η προβαλλόμενη από την Επιτροπή παράβαση έγκειται στο ότι ο επίτροπος δεν μπόρεσε να ολοκληρώσει την αρχικώς προβλεπόμενη θητεία του και είναι σαφές ότι ο χρόνος λήξεώς της δεν είχε παρέλθει κατά την καθορισθείσα με την αιτιολογημένη γνώμη ημερομηνία. Υπό αυτές τις συνθήκες, δεν μπορεί να κριθεί ότι η προβαλλόμενη παράβαση δεν παρήγε αποτελέσματα κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας.

32. Ακόμα και αν όντως ο νόμος του 2011 ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οδηγίας 95/46, το στοιχείο αυτό δεν έχει εν προκειμένω σημασία, καθώς δεν συναρτάται προς το εάν η προβαλλόμενη παράβαση είχε παύσει να παράγει τα αποτελέσματά της κατά τη λήξη της ταχθείσας προθεσμίας ή μη, δεδομένου ότι η υπό κρίση προσφυγή αφορά μόνον το εάν η Ουγγαρία, θέτοντας πρόωρα τέρμα στη θητεία του επιτρόπου, παρέβη της υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 95/46.
33. Εν συνεχεία, πρέπει να υπομνησθεί ότι, εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι κράτος μέλος παρέβη κάποια από τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις Συνθήκες, το οικείο κράτος υποχρεούται, βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, να λάβει τα μέτρα που απαιτούνται προς εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, δεδομένου ότι το ζήτημα του ποια είναι τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση αποφάσεως διαπιστώνουσας παράβαση βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ δεν έχει σχέση με το αντικείμενο τέτοιας αποφάσεως (βλ. κατ' αυτή την έννοια απόφαση Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-503/04, EU:C:2007:432, σκέψη 15 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
34. Συνεπώς, ακόμα κι αν υποτεθεί ότι ευσταθεί το επιχείρημα της Ουγγαρίας κατά το οποίο θα ήταν αδύνατον για αυτήν να επανορθώσει την προβαλλόμενη παράβαση χωρίς να παραβεί την οδηγία 95/46 ή παραβιάσει την αρχή της ασφάλειας δικαίου, αυτό συναρτάται, σε κάθε περίπτωση, προς την εκτέλεση της αποφάσεως της διαπιστώνουσας παράβαση και, συνεπώς, δεν επηρεάζει το παραδεκτό της υπό κρίση προσφυγής.
35. Τέλος, απαντώντας στο επιχείρημα της Ουγγαρίας ότι η εκτέλεση της αποφάσεως της διαπιστώνουσας την προβαλλόμενη παράβαση θα μπορούσε να δημιουργήσει κατάσταση αντιβαίνουσα προς τον Θεμελιώδη Νόμο, διαπιστώνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλείται διατάξεις της εσωτερικής του έννομης τάξης, ακόμα και συνταγματικής ισχύος, για να δικαιολογήσει την παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Επιτροπή κατά Βελγίου, C-102/79, EU:C:1980:120, σκέψη 15, καθώς και Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, C-70/06, EU:C:2008:3, σκέψεις 21 και 22).
36. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η υπό κρίση προσφυγή είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

37. Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τον ΕΕΠΔ, προβάλλει ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι με την έκφραση «με πλήρη ανεξαρτησία» του άρθρου 28, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46 νοείται η πλήρης ανεξαρτησία σε σχέση με κάθε άμεση ή έμμεση επιρροή, η οποία παρέχει τη δυνατότητα στην οικεία αρχή ελέγχου να ασκεί τα καθήκοντά της με πλήρη ελευθερία, χωρίς να υπόκειται σε οδηγίες και σε πιέσεις, χωρίς εξωτερική επιρροή και χωρίς το ενδεχόμενο να μπορεί να ασκηθεί τέτοια επιρροή.
38. Η Επιτροπή και ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζουν ότι η οδηγία 95/46 παρέχει στα κράτη μέλη περιθώριο ευελιξίας ως προς την εφαρμογή του άρθρου 28, ιδίως όσον αφορά την επιλογή του θεσμικού πλαισίου και της ακριβούς διάρκειας της θητείας της αρχής ελέγχου. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη είναι, καταρχήν, ελεύθερα να επιλέξουν τη διάρκεια αυτή. Εντούτοις, εφόσον ορισθεί η διάρκεια της ως άνω θητείας, το κράτος μέλος οφείλει να τη σεβαστεί και δεν μπορεί να θέσει πρόωρα τέρμα σε αυτή, παρά μόνον για σπουδαίους και αντικειμενικώς εξακριβώσιμους λόγους. Αυτή την ερμηνεία επιβεβαιώνει, κατά την Επιτροπή και τον ΕΕΠΔ, η σύγκριση με το άρθρο 42 του κανονισμού 45/2001 σχετικά με τον ΕΕΠΔ.
39. Κατά την Επιτροπή, στην προκειμένη περίπτωση, η Ουγγαρία δεν απέδειξε ότι υφίστατο αντικειμενικός λόγος δικαιολογών τον πρόωρο τερματισμό της θητείας του επιτρόπου. Πρώτον, η μεταρρύθμιση της αρχής ελέγχου δεν μπορεί να αποτελέσει αποδεκτή δικαιολογία, μολονότι η

Ουγγαρία έχει το δικαίωμα να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο της αρχής της ελέγχου. Δεύτερον, το ως άνω κράτος μέλος δεν απέδειξε ότι ο επίτροπος παραιτήθηκε από το δικαίωμα να συνεχίσει τη θητεία του και αρνήθηκε να αναλάβει τη διεύθυνση της Αρχής. Τρίτον, το ότι η επίμαχη εθνική ρύθμιση αποτελεί τμήμα του Θεμελιώδους Νόμου και των μεταβατικών του διατάξεων ή το κατά πόσον ο νόμος του 2011 πληροί τα κριτήρια της οδηγίας 95/46 είναι αλυσιτελές.

- 40 Προκαταρκτικώς, η Ουγγαρία υπογραμμίζει ότι η απόφαση αντικαταστάσεως του επιτρόπου με οργανισμό λειτουργούντα υπό τη μορφή αρχής και, συνεκδοχικώς, η απόφαση πρόωρου τερματισμού της θητείας του επιτρόπου ελήφθησαν από τον συνταγματικό νομοθέτη και ότι η νέα νομοθεσία σχετικά με την Αρχή ερείδεται στον Θεμελιώδη Νόμο.
- 41 Επί της ουσίας, το ως άνω κράτος μέλος αμφισβητεί το επιχείρημα της Επιτροπής και του ΕΕΠΔ. Φαίνεται να αμφιβάλλει ως προς το εάν η προβλεπόμενη στο άρθρο 28 της οδηγίας 95/46 απαίτηση περί ανεξαρτησίας εκτείνεται στην απόφαση κράτους μέλους σχετικά με τη μορφή ή την αλλαγή επιλεγείσας μορφής της αρχής ελέγχου, καθόσον η λειτουργία και η διαδικασία λήψεως αποφάσεως του συσταθέντος οργανισμού ανταποκρίνονται στην απαίτηση περί ανεξαρτησίας όπως αυτή προβλέπεται στην ως άνω οδηγία και έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο.
- 42 Κατά την Ουγγαρία, προκύπτει σαφώς από το γράμμα του άρθρου 28 και του άρθρου 44 του κανονισμού 45/2001, καθώς και από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 28, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46 απαίτηση περί ανεξαρτησίας συναρτάται προς την ανεξαρτησία κατά την άσκηση των ανατεθειμένων στις αρχές ελέγχου καθηκόντων και, κατά συνέπεια, αναφέρεται στη λειτουργική ανεξαρτησία της επίμαχης Αρχής. Η εθνική ρύθμιση, τόσο πριν όσο και μετά την 1η Ιανουαρίου 2012, ανταποκρίνεται πλήρως στην απαίτηση αυτή. Δεν μπορεί να συναχθεί από το άρθρο 28 ότι αυτό απαιτεί την παροχή στο πρόσωπο το οποίο διευθύνει την εν λόγω αρχή δικαιώματος ασκήσεως των εν λόγω καθηκόντων. Καθόσον η λειτουργική ανεξαρτησία της αρχής ελέγχου δεν θίγεται, δεν έχει ιδιαίτερη σημασία η αλλαγή του προσώπου το οποίο προϊστάται της Αρχής, ακόμα και πριν τη λήξη της αρχικής του θητείας. Η αντίληψη αυτή είναι, κατά την Ουγγαρία, σύμφωνη με την αναγνωριζόμενη στα κράτη μέλη αρμοδιότητα καθορισμού της διάρκειας της θητείας των αρχών ελέγχου.
- 43 Δεδομένου ότι η οδηγία 95/46 δεν καθορίζει ούτε τη διάρθρωση ούτε την οργάνωση των αρχών ελέγχου ούτε τη διάρκεια της θητείας των προσώπων τα οποία τις διευθύνουν, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να καθορίσουν τη θεσμική τους διάρθρωση. Η ελευθερία αυτή περιλαμβάνει την επιλογή του προσώπου στο οποίο ανατίθεται η άσκηση των αρμοδιοτήτων της αρχής ελέγχου στο πλαίσιο του επιλεγέντος θεσμικού πλαισίου και την απόφαση αντικαταστάσεως του προσώπου αυτού που λαμβάνει χώρα ταυτοχρόνως με την αλλαγή θεσμικού πλαισίου, συμπεριλαμβανομένης και της περιπτώσεως κατά την οποία αυτή αποτελεί συνέπεια του «εκ του νόμου» πρόωρου τερματισμού της θητείας της υφιστάμενης αρχής ελέγχου.
- 44 Ο μοναδικός περιορισμός που θέτει στα κράτη μέλη το άρθρο 28 της οδηγίας 95/46 είναι ότι πρέπει αυτά να διασφαλίσουν ότι οι αρχές ελέγχου μπορούν να εκπληρώσουν αδιαλείπτως τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους, η οποία καθορίζεται από τα ίδια. Κατά την Ουγγαρία, τούτο ακριβώς συνέβη εν προκειμένω.
- 45 Συνεπώς, η τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου προστασίας των δεδομένων συνιστά, για την Ουγγαρία, αντικειμενικό λόγο δικαιολογούντα τον πρόωρο τερματισμό της θητείας του επιτρόπου. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό το νέο πλαίσιο, καθώς και ο τερματισμός της θητείας του επιτρόπου προβλέπονται από τον Θεμελιώδη Νόμο και τις μεταβατικές του διατάξεις, ούτε η παλαιά ούτε η νέα, νομοθετικής ισχύος, ρύθμιση θα μπορούσαν να είχαν περιλάβει διαφορετικές διατάξεις επί του θέματος. Δεδομένης της αλλαγής του θεσμικού πλαισίου που επήλθε με τη νέα νομοθετική ρύθμιση, δεν θα ήταν δικαιολογημένη η πρόβλεψη ότι ο επίτροπος θα καταλάμβανε αυτομάτως τη θέση του προέδρου της Αρχής. Εξάλλου, ο επίτροπος είχε εκφράσει τη διαφωνία του όσον αφορά το νέο θεσμικό πλαίσιο, καθώς και την πρόθεσή του να μην αποδεχθεί τέτοιο διορισμό.

46 Εάν γινόταν δεκτό το επιχείρημα της Επιτροπής, η οδηγία 95/46 θα έπρεπε να ερμηνευθεί ως έχουσα την έννοια ότι αποκλείει επίσης τη δυνατότητα ανανεώσεως της θητείας του προσώπου που προΐσταται της αρχής ελέγχου ή τη δυνατότητα να ασκήσει το πρόσωπο αυτό άλλο αιρετό δημόσιο αξίωμα. Συγκεκριμένα, συνέπεια του ως άνω επιχειρήματος θα ήταν ότι η ελπίδα ανανεώσεως της θητείας ή της ασκήσεως άλλου αξιώματος θα μπορούσε να εξωθήσει τον πρόεδρο της αρχής ελέγχου σε συμμόρφωση προς τις πραγματικές ή εικαζόμενες προσδοκίες της πολιτικής εξουσίας, προς όφελος της μεταγενέστερης σταδιοδρομίας του.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

47 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 28, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46 επιβάλλει στα κράτη μέλη να συστήσουν μία ή περισσότερες αρχές ελέγχου οι οποίες ασκούν τα ανατεθειμένα σε αυτές καθήκοντα με πλήρη ανεξαρτησία. Η απαίτηση περί ελέγχου από ανεξάρτητη αρχή της τηρήσεως των κανόνων της Ένωσης που αφορούν την προστασία των φυσικών προσώπων σε σχέση με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προκύπτει επίσης από το πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης, ιδίως από το άρθρο 8, παράγραφος 3, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από το άρθρο 16, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

48 Η σύσταση ανεξάρτητων αρχών ελέγχου εντός των κρατών μελών συνιστά επίσης ουσιώδες στοιχείο του σεβασμού της προστασίας των ατόμων από την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (αποφάσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-518/07, EU:C:2010:125, σκέψη 23, και Επιτροπή κατά Αυστρίας, C-614/10, EU:C:2012:631, σκέψη 37), όπως εξάλλου επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 62 της οδηγίας 95/46.

49 Πρέπει να υπομνησθεί ότι ο νόμος του 1992 προέβλεπε ότι, στην Ουγγαρία, η αρχή ελέγχου της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια της οδηγίας 95/46 ήταν ο επίτροπος, ο οποίος διοριζόταν με εξαετή θητεία, άπαξ ανανεώσιμη, γεγονός το οποίο δεν αμφισβητείται από το οικείο κράτος μέλος.

50 Προκειμένου να εκτιμηθεί το βάσιμο της υπό κρίση προσφυγής, πρέπει να εξεταστεί εάν, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η απαίτηση του άρθρου 28, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46, περί διασφαλίσεως της ασκήσεως από κάθε αρχή ελέγχου των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί με πλήρη ανεξαρτησία συνεπάγεται για το οικείο κράτος μέλος την υποχρέωση σεβασμού της διάρκειας της θητείας τέτοιας αρχής μέχρι την αρχικώς προβλεπόμενη λήξη της.

51 Το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι το άρθρο 28, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι οι αρχές ελέγχου που είναι αρμόδιες για την επίβλεψη της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να απολαύουν ανεξαρτησίας η οποία τους παρέχει τη δυνατότητα να ασκούν τα καθήκοντά τους χωρίς εξωτερική επιρροή. Η ανεξαρτησία αυτή αποκλείει ιδίως κάθε εντολή και κάθε άλλης μορφής εξωτερική επιρροή, άμεση ή έμμεση, οι οποίες θα μπορούσαν να κατευθύνουν τις αποφάσεις τους, διακυβεύοντας, συνεπώς, την εκ μέρους των εν λόγω αρχών εκπλήρωση των καθηκόντων τους, συνιστάμενη στην επίτευξη της προσήκουσας ισορροπίας μεταξύ της προστασίας του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ. κατ' αυτή την έννοια αποφάσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας, EU:C:2010:125, σκέψη 30, καθώς και Επιτροπή κατά Αυστρίας, EU:C:2012:631, σκέψεις 41 και 43).

52 Η λειτουργική ανεξαρτησία των αρχών ελέγχου, υπό την έννοια ότι τα μέλη τους δεν δεσμεύονται από καμία οδηγία κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, είναι, συνεπώς, αναγκαία προϋπόθεση ώστε να πληρούν οι εν λόγω αρχές το κριτήριο της ανεξαρτησίας, υπό την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46, αντιθέτως, όμως, προς τα υποστηριζόμενα από την Ουγγαρία, τέτοια λειτουργική ανεξαρτησία δεν αρκεί για να προστατεύσει την εν λόγω αρχή ελέγχου από κάθε εξωτερική επιρροή (απόφαση Επιτροπή κατά Αυστρίας, EU:C:2012:631, σκέψη 42).

- 53 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι απλώς και μόνον ο κίνδυνος οι εποπτεύουσες κρατικές αρχές να μπορούν να ασκήσουν πολιτική επιρροή επί των αποφάσεων των αρχών ελέγχου αρκεί για να εμποδίσει την ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων τους. Συγκεκριμένα, αφενός, οι αρχές αυτές θα μπορούσαν να επιδείξουν «εκ προοιμίου υπακοή», λαμβάνοντας υπόψη την πρακτική της εποπτεύουσας αρχής κατά τη λήψη αποφάσεων. Αφετέρου, δεδομένου του ρόλου θεματοφυλάκων του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή τον οποίο αναλαμβάνουν οι εν λόγω αρχές ελέγχου, το άρθρο 28, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46 επιβάλλει όπως οι αποφάσεις τους και, συνεπώς, και οι ίδιες, είναι υπεράνω κάθε υποψίας μεροληψίας (αποφάσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας, EU:C:2010:125, σκέψη 36, και Επιτροπή κατά Αυστρίας, EU:C:2012:631, σκέψη 52).
- 54 Ωστόσο, αν επιτρεπόταν σε κάθε κράτος μέλος να θέσει τέρμα στη θητεία αρχής ελέγχου πριν την αρχικώς προβλεπόμενη λήξη της κατά παράβαση των κανόνων και των εγγυήσεων που έχουν προβλεφθεί προς αυτόν τον σκοπό από την εφαρμοστέα νομοθεσία, η απειλή τέτοιας πρόωρης παύσεως, η οποία θα επλανάτο επί της αρχής αυτής καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας της, θα μπορούσε να οδηγήσει σε μιας μορφής υπακοή της στην πολιτική εξουσία, ασυμβίβαστη με την ως άνω απαίτηση περί ανεξαρτησίας (βλ. κατ' αυτή την έννοια απόφαση Επιτροπή κατά Αυστρίας, EU:C:2012:631, σκέψη 51). Τούτο ισχύει ακόμα και όταν ο πρόωρος τερματισμός της θητείας αποτελεί συνέπεια της αναδιαρθρώσεως ή της αλλαγής θεσμικού πλαισίου, τα οποία αμφότερα πρέπει να δρομολογηθούν κατά τρόπο ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις περί ανεξαρτησίας που θέτει η εφαρμοστέα νομοθεσία.
- 55 Επιπροσθέτως, σε τέτοια περίπτωση, η αρχή ελέγχου δεν θα μπορούσε να εκληφθεί ως δυνάμενη να λειτουργήσει, υπό οιοσδήποτε συνθήκες, υπεράνω κάθε υποψίας μεροληψίας. Η απαίτηση περί ανεξαρτησίας του άρθρου 28, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46 πρέπει, συνεπώς, να ερμηνευθεί κατ' ανάγκην ως περιλαμβάνουσα την υποχρέωση σεβασμού της θητείας των αρχών ελέγχου μέχρι της λήξεώς της και του μη πρόωρου τερματισμού της παρά μόνον κατόπιν των κανόνων και των εγγυήσεων της εφαρμοστέας νομοθεσίας.
- 56 Οι κανόνες που εφαρμόζονται επί της λήξεως της θητείας του ΕΕΠΔ απηχούν αυτή την ερμηνεία. Συγκεκριμένα, προκύπτει από τον κανονισμό 45/2001, και ιδίως το άρθρο του 42, παράγραφοι 4 και 5, το οποίο καθορίζει αυστηρά τις περιπτώσεις υπό τις οποίες μπορεί να τερματισθεί πρόωρα η θητεία του ΕΕΠΔ, ότι ο σεβασμός της θητείας του ΕΕΠΔ μέχρι τη λήξη της, με εξαίρεση σπουδαίο και αντικειμενικά εξακριβώσιμο λόγο, αποτελεί πρωταρχική προϋπόθεση της ανεξαρτησίας του.
- 57 Στην προκειμένη περίπτωση, το άρθρο 15, παράγραφος 1, του νόμου του 1993, το οποίο εφαρμόζεται επί του επιτρόπου δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 2, του νόμου του 1992, προέβλεπε ότι η θητεία του κοινοβουλευτικού επιτρόπου έληγε μόνο λόγω της εξαντλήσεως της διάρκειάς της, λόγω του θανάτου του, λόγω παραιτήσεώς του, λόγω δηλώσεώς του περί υπάρξεως συγκρούσεως συμφερόντων, λόγω αυτοδίκαιης συνταξιοδοτήσεώς του ή, τέλος, λόγω αυτοδίκαιης απαλλαγής εκ των καθηκόντων του. Στις τρεις τελευταίες περιπτώσεις απαιτείτο απόφαση του κοινοβουλίου, λαμβανόμενη με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών του. Επιπροσθέτως, τόσο η αυτοδίκαιη συνταξιοδότηση όσο και η αυτοδίκαιη απαλλαγή από τα καθήκοντα μπορούσαν να λάβουν χώρα μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, καθοριζόμενες αντιστοίχως στις παραγράφους 5 και 6 του ίδιου άρθρου 15.
- 58 Ωστόσο, είναι σαφές ότι η θητεία του επιτρόπου δεν τερματίστηκε κατ' εφαρμογήν κάποιας εκ των διατάξεων αυτών και, ιδίως, ότι αυτός δεν παραιτήθηκε επισήμως.
- 59 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η Ουγγαρία έθεσε πρόωρα τέρμα στη θητεία του επιτρόπου κατά παράβαση των προστατευτικών της θητείας του εγγυήσεων του νόμου, θίγοντας, επομένως, την ανεξαρτησία του κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46. Το γεγονός ότι ο εν λόγω πρόωρος τερματισμός αποτελεί συνέπεια αλλαγής του θεσμικού πλαισίου δεν μπορεί να τον καταστήσει συμβατό με την ανεξαρτησία των αρχών ελέγχου που απαιτείται από τη διάταξη αυτή, όπως επισημάνθηκε και στη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως.

- 60 Βεβαίως, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να επιλέξουν και να τροποποιήσουν το θεσμικό πλαίσιο που εκτιμούν ότι προσιδιάζει κατά τον καλύτερο τρόπο στις δικές τους αρχές ελέγχου. Εντούτοις, οφείλουν, εντός αυτού του πλαισίου, να μεριμνούν ώστε να μη θίγουν την ανεξαρτησία της αρχής ελέγχου την οποία κατοχυρώνει το άρθρο 28, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46 και η οποία συνεπάγεται την υποχρέωση σεβασμού της διάρκειας της θητείας αυτής, σύμφωνα προς τα εκτεθέντα στη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως.
- 61 Επιπροσθέτως, ακόμα και εάν, όπως υποστηρίζει η Ουγγαρία, ο επίτροπος και η Αρχή διαφέρουν ουσιωδώς ως προς την οργάνωση και τη διάρθρωσή τους, οι δύο αυτές οντότητες έχουν, κατ' ουσίαν, τα ίδια καθήκοντα, ήτοι αυτά που ανατίθενται στις εθνικές αρχές ελέγχου κατ' εφαρμογήν της οδηγίας 95/46, όπως προκύπτει από τα καθήκοντα που τους έχουν αντιστοίχως ανατεθεί και από τη μεταξύ τους συνέχεια ως προς τον χειρισμό των υποθέσεων, η οποία διασφαλίζεται από το άρθρο 75, παράγραφοι 1 και 2, του νόμου του 2011. Η αλλαγή θεσμικού πλαισίου δεν μπορεί αφ' εαυτής να δικαιολογήσει αντικειμενικώς τον τερματισμό της θητείας του προσώπου που κατείχε το αξίωμα του επιτρόπου χωρίς τη λήψη μεταβατικών μέτρων τα οποία θα επέτρεπαν τη διασφάλιση του σεβασμού της διάρκειας της θητείας του.
- 62 Βάσει όλων των σκέψεων που προηγήθηκαν, διαπιστώνεται ότι η Ουγγαρία, θέτοντας πρόωρα τέρμα στη θητεία της αρχής ελέγχου της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 95/46.

Επί του περιορισμού των διαχρονικών αποτελεσμάτων της παρούσας αποφάσεως

- 63 Η Ουγγαρία ζητεί από το Δικαστήριο να περιορίσει τα διαχρονικά αποτελέσματα της αποφάσεώς του, αποφαινόμενο ότι η διαπιστωθείσα παράβαση δεν επηρεάζει τη θητεία του προέδρου της Αρχής. Προς στήριξη του αιτήματός του, το εν λόγω κράτος μέλος επικαλείται τη συμβατότητα του νόμου του 2011 προς την οδηγία 95/46, καθώς και το ότι το ζήτημα που εγείρει η παρούσα υπόθεση είναι καινοφανές. Η Επιτροπή ζητεί, αντιθέτως, την απόρριψη του αιτήματος αυτού.
- 64 Συναφώς, ακόμα και αν υποτεθεί ότι οι αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ έχουν τα ίδια αποτελέσματα με αυτές που εκδίδονται βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ και ότι, συνεπώς, για λόγους ασφάλειας δικαίου μπορεί να είναι αναγκαίος, κατ' εξαίρεση, ο διαχρονικός περιορισμός των αποτελεσμάτων τους, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που έχει διαπλάσει η νομολογία του Δικαστηρίου στο πλαίσιο του άρθρου 267 ΣΛΕΕ (βλ. ιδίως αποφάσεις Επιτροπή κατά Ελλάδα, C-178/05, EU:C:2007:317, σκέψη 67 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-82/10, EU:C:2011:621, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), πρέπει να διαπιστωθεί ότι, εν προκειμένω, η Ουγγαρία δεν απέδειξε ότι συντρέχουν οι εν λόγω προϋποθέσεις. Ιδιαίτερως, λαμβανομένης υπόψη της παραβάσεως που διαπιστώθηκε στη σκέψη 62 της παρούσας αποφάσεως, η έκφραση «με πλήρη ανεξαρτησία» του άρθρου 28, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46 είναι καθεαυτή σαφής και, πάντως, είχε ήδη ερμηνευθεί από το Δικαστήριο στην απόφασή του Επιτροπή κατά Γερμανίας, EU:C:2010:125, προγενέστερης κατά ένα χρόνο της ως άνω παραβάσεως. Κατόπιν της αποφάσεως αυτής, δεν ήταν δυνατόν να ευλόγως να ερμηνευθεί το δικαίο της Ένωσης υπό την έννοια ότι επέτρεπε στην Ουγγαρία να θέσει πρόωρα τέρμα στη θητεία του επιτρόπου.
- 65 Κατά συνέπεια, το αίτημα της Ουγγαρίας αναφορικά με τον διαχρονικό περιορισμό των αποτελεσμάτων της παρούσας αποφάσεως είναι απορριπτέο.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 66 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Επειδή η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Ουγγαρίας στα δικαστικά έξοδα και η Ουγγαρία ηττήθηκε ως προς τα προβληθέντα επιχειρήματά της, επιβάλλεται η καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα.
- 67 Κατά το άρθρο 140, παράγραφος 3, του ίδιου Κανονισμού, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, ακόμα και όταν είναι άλλος από τους αναφερόμενους στις παραγράφους 1 και 2 του ίδιου άρθρου, φέρει τα δικαστικά του έξοδα. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο αποφασίζει ότι ο ΕΕΠΔ, ο οποίος παρενέβη στη δίκη, θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

- 1) **Η Ουγγαρία, θέτοντας πρόωρα τέρμα στη θητεία της αρχής ελέγχου της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.**
- 2) **Η Ουγγαρία καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.**
- 3) **Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) φέρει τα δικαστικά του έξοδα.**

(υπογραφές)